

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 11/07

Forsoningsprosjekt i Nord-Salten

Vedlegg:

- Rapport fra prosjektleder for kirkens dialog- og forsoningsprosjekt i lulesamisk område av 02/2-2007
- UKM sak 06/05: Såbadibme same dadjadusa milta/ Sámi impárdus soabahusas/ Forsoning i et samisk perspektiv

Sammendrag

Forsoningsprosjektet i Nord-Salten startet i 2005 og er blitt ledet av soknepresten i Hamarøy, Rolf Steffensen. Prosjektet har særlig vært fokusert på befolkningen i Hamarøy og Tysfjord. Steffensens ide bak prosjektet var et behov for å bygge bro over gamle konfliktlinjer, og bøte på gammel urett. H.M.Kongens tale under Sametingets åpning 19.10.05 er et symptom på hvor aktuell problemstillingen er – der han løftet fram samfunnets behov for ”å ta ansvar for den urett og den smerte som er blitt påført det samiske folk gjennom århundrer med fornorskning, negative holdninger og arroganse”. Kirkemøtet erkjente i 1997 i vedtaks form at Den norske kirke også har båret et medansvar for historien. (Jfr Sak KM 13/97: Urfolk i den verdensvide kirke med utgangspunkt i samisk kirkeliv). Både lulesamisk og norsk ungdom har vært involvert i prosjektet, ettersom Hamsun videregående skole deltar i prosjektet både i kraft av forsoningsprosjektet og trosopplæringsprosjektet i Hamarøy: ”Dialog og livsmestring”. Ungdommene har vært på utvekslingsreise til Sør-Afrika og mottatt gjensisitt fra ungdom fra Sør- Afrika.

Forsoningsprosjektet i Nord-Salten har levert en foreløpig siste rapport som fokuserer på hovedsakene i arbeidet gjennom høsten 2006 frem til og med januar 2007, samt arbeidsplanen for 2007 og noen anbefalinger for veien videre. UKM bør særlig ta stilling til de utfordringer som prosjektleder retter mot de sentralkirkelige råd.

Forslag til vedtak:

1. UKM takker for det arbeidet som er gjort gjennom forsoningsprosjektet i Nord-Salten og at ungdom er gjort til en viktig aktør i arbeidet.
2. UKM anerkjenner den betydningen tilgang til egen historie har for identitet og identitetsdannelse. UKM ber de sentralkirkelige råd om å ta tak i de utfordringer som er skissert i sluttrapporten fra prosjektet, og særlig behovet for å få skrevet en samlet samisk kirkehistorie.
3. UKM ber om at forsoningsprosjektet i Nord- Salten må videreføres og at liknende prosjekt bør vurderes startet også i nord- og sørsamisk område.

Saksorientering

Forsoningsprosjektet i Nord-Salten startet i 2005 og er blitt ledet av soknepresten i Hamarøy, Rolf Steffensen. Prosjektet har særlig vært fokusert på befolkningen i Hamarøy og Tysfjord. Steffensens ide bak prosjektet var et behov for å bygge bro over gamle konfliktlinjer, og bøte på gammel urett. H.M.Kongens tale under Sametingets åpning 19.10.05 er et symptom på hvor aktuell problemstillingen er – der han løftet fram samfunnets behov for ”å ta ansvar for den urett og den smerte som er blitt påført det samiske folk gjennom århundrer med fornorskning, negative holdninger og arroganse”. Kirkemøtet erkjente i 1997 i vedtaks form at Den norske kirke også har båret et medansvar for historien. (Jfr Sak KM 13/97: Urfolk i den verdensvide kirke med utgangspunkt i samisk kirkeliv).

Både lulesamisk og norsk ungdom har vært involvert i prosjektet, ettersom Hamsun videregående skole deltar i prosjektet. Ungdommene har vært på utvekslingsreise til Sør-Afrika og mottatt gjensitt fra ungdom fra Sør- Afrika. Samisk ungdomsutvalg/ Ufung er derfor svært opptatt av at prosjektet kan videreføres. Man har gjort og gjør seg viktige erfaringer med forsoningsarbeid som kan ha overføringsverdi til andre kontekster i Dnk. Dette gjelder også der hvor ungdom deltar. Erfaringene viser også den betydning historien har for å forstå det som skjer i dag, også kirkehistorien. I forslag til ny Plan for diakoni fremheves det også at Den norske kirke bør intensivere arbeid med forsoning. Prosjektet er et viktig eksempel på hvordan kirken kan jobbe med dette.

Forsoningsprosjektet i Nord-Salten har levert en foreløpig siste rapport som fokuserer på hovedsakene i arbeidet gjennom høsten 2006 frem til og med januar 2007, samt arbeidsplanen for 2007 og noen anbefalinger for veien videre. UKM bør særlig ta stilling til de utfordringer som prosjektleder retter mot de sentralkirkelige råd. Disse punktene er (s. 5f). Disse punktene følger i en bearbeidet form:

1. Gjennom dialog- og forsoningsarbeidet i Nord-Salten har kirken framstått som en åndelig møteplass på en annen måte enn før. Den har latt seg påvirke av møtene med enkeltmenneskers fortellinger på en måte som har endret kirken, og folks bilde av den. *Erfaringene som er vunnet må overføres* og tilføres kirken også på andre områder og i møte med andre grupper som kirken har vært og er i konflikt med.
2. *Historieskriving.* Ved å øke lokalkunnskapen om samenes skjebne og særlig kirkens rolle i fornorskningen av samene, vil vi som kirke og lokalsamfunn kunne vinne den forståelsen vi i dag mangler om hva fornorskningen har gjort med samer og nordmenn bosatt i Nord-Salten helt fram til i dag. Med utgangspunkt i at fornorskningen var et nasjonalt politisk program igangsatt av norske myndigheter og støttet av kirken, bør samisk kirkehistorie være et viktig anliggende for kirken som sådan. Bispedømmerrådet i Sør-Hålogaland, i samarbeid med Kirkerådet og Samisk kirkeråd, om å ta tak i saken.
3. *Legge til rette for at samisk språk, kunst og kultur, i større grad slipper til i menigheter med både samisk og norsk befolkning.* Det bør lages en plan for bruk samisk kunst, kultur og språk i kirken. Samisk språkkompetanse blant kirkens ansatte i Tysfjord og i andre samisk områder må styrkes. Bispedømmerrådet, i samarbeid med Kirkerådet og Samisk kirkeråd, bes ta tak i saken.

4. *Yte økonomisk og evt annen støtte ved behov, til den fremtidige, frittstående dialog- og forsoningsvirksomheten i lulesamisk område.* Bispedømmerådet og Samisk kirkeråd.
5. *Bistå og videreføre utvekslingsprogrammet.* Lokalmenighet, i samarbeid med Knut Hamsun videregående skole og Bispedømmerådet.
6. *Følge opp kontakten med det fargede og urbaniserte Khoi-samfunnet i Atlantis.* Bidra til å styrke de prosessene som nå er satt i gang for at dette samfunnet kan gjenvinne sin identitet og sine rettigheter som urbefolkningsgruppe i Sør-Afrika. Mellomkirkelig råd, i samarbeid med Samisk kirkeråd, bispedømmeråd og lokalmenighet.

Til pkt 3 ovenfor må det presiseres at spørsmålet om plan for samisk kunst, kultur og språk i kirken må sees i sammenheng med Kirkemøtets vedtak om plan for samisk kirkeliv (sak KM 7/06).

Forslagene som er gjengitt ovenfor vil ha økonomiske implikasjoner. Også dette må sees i sammenheng med kirkemøtevedtakene om samisk kirkeliv fra 2006 og i et helhetsperspektiv for øvrig.